

Žurnalistikanyň ýyldyzy: Müýesser...

Category: Kitapcy, Publisistika, Sözler

написано kitapcy | 23 января, 2025

Žurnalistikanyň ýyldyzy: Müýesser... ŽURNALISTIKANYŇ ÝYLDYZY:
MÜÝESSER...

Kamil Ýazgyç ömrüniň ellı ýylyny žurnalistlige bagış eden kakasy Ahmet Mithatdan (1844-1912) žurnalistikada baradaky pikirini sorapdyr. Ol şu jogaby alypdyr:

«Žurnalistik haýsy tarapdan seredeň-de iňňän howply we islendik ýerde başyňa bela getirip bilyän kärdir. Bu kärde rowaçlyga ýetmek üçin çäksiz ukyp-başarnyk, çäksiz güýç, ummasyz pul, çaksyz batyrgaýlyk, çaksyz sabyr-kanagat, çaksyz sowatly bolmak gerek...»

Osmanly metbugat taryhyň iň uzyn ömürli we iň täsirli neşiri bolan **«Tercüman-ı Hakikat»** (**«Hakykatyň terjimecisi»**) gazetiniň hojaýyny Ahmet Mithat «žurnalistikada belli-başly üstünligiň syrlarynyň biri-de – ownukly-irili diýmän, hiç bir maglumatyň deňesinden geçmezlikdiginı» aýdyp, ogluna başyndan geçiren bir wakasyny gürrüň berýär:

» – Yzyma bir polisiýa işgärini tirkäpdiler. Onuň etmeli işi – gije-gündiz meni yzarlamak, hereketimi gözden salmazlykdy. (...) Bir gije ýatyrkam kelläme bir pikir geldi we öz-özüme: «Eý, Mithat, sen ýaly akmak adam barmyka beri. Bu adamyň elinde bolan mümkünçiliklerden peýdalanmak seniň üçin sypdyrmasyz we iň gowy mümkünçilik ahwetin. Ýanyňa çagyrsaň, oturyp gürleşseň, dil tapşsaň näder?» diýdim.

Bulary aňymda aýlap durkam, garbanyşhanalaryň birinde iýip-içip otyrdym. Yzyma tirkelen işgädem hemişekisi ýaly bir

gözünü bärden aýyrman, köçede köw-söw edip ýördi. Garsony çagyryp ýaňkyny görkezdim: «Git, şo durana aýt, gelsin bäri, oň bilen gürrüñim bar». Az salymdan ýaňky işgär garşymda dikildi...»

Ahmet Mithat ýaňky işgäre şeýle teklip edýär:

■ **IŞGÄRE EDILEN TEKLIP**

“ – Nahar getirtjek boldum. Dokdugyny, biraz önräk naharlanandygyny aýtdy. Ony garaşdyryp durman söze başladym: – Gardaşym. Saňa meni yzarlama ýumşunyň berlendigini bilmän duramok. Meniň muňa diýjek sözümem ýok. Döwlet menden esasly ýa-da esassyz – şübhelenip biler. Sen öz başlyklaryň berýän buýruklaryny ýerine ýetiräýmeli, bu seniň gulluk borjuňa girýär. Sen öz işiňi etmäge dowam ediber: meni yzarla, bu boýunça habarnamalaryny ýaz. Emma meniň senden seniň bu gulluk borjuňa hiç hili dahyly bolmadyk başga bir haýyşym bar...”

Ahmet Mithat işgäre şeýle teklip edýär:

“ – Sen gulluk wezipäne girýändigi üçin ir-agşam Zaptiýe nezaretine (Polisiýa edarasyna) girip çykýarsyň. Özem sen şäherde nämeleriň bolup geçýändiginden hemmelerden öň habardar bolýanlaryň biri. Sen edaraňda eşiden her dürli jenaýatlar, ogurlyk-talaňçylyklar, adam ýaralamalar ýaly wakalary maňa gyzgyny bilen ýetirip bilmezmiň? (...) Bende şol günüň ir ertirinden başlap maňa habar gatnatmaga başlady. Şeýlelikde, şäheriň ähli kriminal wakalary gyzgyny bilen meniň elime gelýärdi we gazetimde çykýardy. (...)

Şundan hem görlüşi ýaly, žurnalistlik kärinde žurnalisti üstünlige ýetirjek iň gymmatly baýlyklaryň biri-de hut şular ýaly göze kakışmaýan ownuk-uşak mümkünçiliklerdir...”

Ahmet Mithatyň sözlerini mysal getirmegimiň gürrüňsiz bir sebäbi bar:

ZÝÝANLY ESER

Kamil Ýazgyjyň ýazan «Kakam – Ahmet Mithat ependi» kitabyны okanymda türmedäki žurnalist Müýesser Ýyldyz ýadyma düşdi. Şeýle pikir etdim: Müýesser Ýyldyzyň «etmişini» osmanlydan tä biziň günlerimize çenli etmedik žurnalist barmyka?

Aýyplawnamany okadym, haýran galdyn. Ähli galamdaşlaryma, kärdeşlerime seslenýärin: Harby gullukçy, polisiýa, prokuratura, sud we döwletiň beýleki strukturalarynda işleyänleriň hiç biri bilen gürleşmäň! Bolmanda-da gürleşeniñizi ýazanyňzyň-ýazmanyňzyň haýry barmy, indi gürleşmek jenaýat hasap edilýär! Garşyňza «döwletiň gizliň saklanmaga degişli maglumatlaryny aýan etmek» günäsi ýoňkelip iş gozgalyp bilner.

Aýyplawnamada Müýesser Ýyldyza jaň eden master-seržant (başçawuş) bar. Müýesseri ýakyndan tanaýanlar bilyändir, mylakatlydyr, nähak ýere hiç kimiň göwnüne degen ýeri ýok. Galyberse-de...

Master-seržant on iki ýyllap ruhy taýdan näsag biri bolanam bolsa...

Master-seržant Kasympaşa harby gospitalynda ýatymlaýyn psihatriýa bejergisini alanam bolsa...

Master-seržant iki ýarym ýyl bări ruhy taýdan näsaglar jenaýat edende berilýän «**Lithuril**» atly dermany içýänem bolsa...

Master-seržantyň bütin bu aýdanlaryny Müýesser Ýyldyz gazete çykardymy? Ýok.

Müýesseriň habarlary açık çeşmelerde berilýän maglumatlardan taýýarlanýan habarlar. Onsoňam onuň Odatv-de ýazan makalalaryny okamak gadagan edilenok.

Eýse, aýyplawnadaky gizlin maglumatlar nämemiş: FETÖ sud mejlislerinde aýdylan zatlar!

Geñirgenip oturmaň...

Düýnden şu güne hiç zat üýtgemedi: güýji eline geçiren ýa žurnalistiň yzyna adam salýar, ýa-da žurnalisti zyndana atdyryar!

Şuny mysal getireýin:

Ahmet Mithat gazetinde Namyk Kemalyň «Watan Silistre» eserine öwgüli sözleri aýdandygy üçin Rodos adasyna sürgüne ugradyldy. Watan söygüsini beýan edýän negözel eseri köşk zyýanly hasaplapy! Müýesseriň aýyplawnamasy şundan üýtgeşikdir öydýäňizmi? Heý bu töänlikleriň soňy gelmeli dälmi?

Näme edibilyän bolsalar edibersinler:

Namyk Kemal, Ahmet Mithat ýalylaryň ýolundan batyrgaýlyk bilen

ýörän žurnalist Müýesser Ýyldyz, barybir, zyndanyň galyň diwarlaryny ýykyp, «Watan – Türkiye!» diýmäge dowam etjekdigi äşgär hakykat..

Soner ÝALÇYN.

«SÖZCÜ» gazeti, 09.10.2020 ý.

Terjime eden: Guwanç MÄMILIÝEW. Publisistika